

[Lasse Budtz]

rer. Behandlingen af beslutningsforslaget om fremmede orlogsfartøjers anløb af danske havne skal naturligvis behandles færdigt i Forsvarsudvalget.

Bjørn Elmquist (V):

Dele af denne debat udspiller sig på to planer: Det ene er det generelle udenrigspolitiske, som er genstand for forespørgslen. Det andet er debatten om fremmede flådefartøjers anløb af danske havne, som jo er yderst konkret. Det kan bruges til en lang række principielle betragtninger, sådan som hr. Gert Petersen gjorde det.

Jeg har nu valgt at leve op til den forespørgsels indhold, som ligger foran os, og vil derfor føle det rigtigst, at vi, i hvert fald i de indledende ordførertaler, prøver at kaste et blik ud over udenrigspolitikken generelt. Det skulle gerne være noget, som er lige så vedkommende for os som disse meget konkrete ting.

Der er flere, der har beskæftiget sig med det generelle billede, og de har talt om det brogede billede. Det kan jeg helt tilslutte mig. Det er ikke hvidt, det er ikke problemløst, det billede, der tegner sig af situationen i verden i dag. Men det er da heldigvis heller ikke helt sort, og det må først og fremmest være på grund af udviklingen i forholdet mellem USA og Sovjetunionen, det er sådan.

Det er vel ikke forkert at tale om et gennembrud mellem Washington og Moskva. Det indtraf vel i forbindelse med Reykjavikmødet, og i december kunne man i Washington underskrive INF-aftalen. Dette har konsekvenser på andre våbenområder – det har vi mulighed for at drøfte lidt senere i dag ved den næste forespørgsel – og det har konsekvenser for en række andre lande end dem, der er involveret, deriblandt naturligvis Danmark, og for andre problemer end bare op- og nedrustningen.

Et af de problemer, hvis løsning formentlig går en bedre tid i møde ud fra denne forbedring i forholdet mellem USA og Sovjet, er Afghanistan. Vi har nylig haft en debat om Afghanistan, og derfor skal jeg ikke i dag i detaljer gå denne situation igennem. Jeg synes, vi med glæde skal notere os det faktum, at der i dag bliver underskrevet en aftale om tilbagetrækning af de sovjetiske tropper. Det er ikke et øjeblik for tidligt, at dette sker.

Er der så tale om en fredsftale? Nogle har anvendt udtrykket. Andre siger, at det er der ikke tale om, for der er mange uregulerede spørgsmål, man har ønsket at lade ligge, bl.a. spørgsmålet om en overgangsregering, eller om der skulle laves en koalitionsregering, hvordan man kunne få de forskellige partier og grupper i Afghanistan ind i en fremtidig udvikling, en inddragelse af dem, som er nødvendig for, at man kan få stoppet borgerkrigen.

USA har engageret sig som en slags garant, FN er også med i billedet, og jeg synes også, vi med tilfredshed skal notere os, at Danmark har givet tilsagn, den danske regering har givet tilsagn om, at man godt vil stille til rådighed et antal officerer – jeg tror, det er fire, man har nævnt – der kan komme med i en større FN-sammenhæng for at se, hvordan udviklingen vil være.

Vi håber i Venstre på, at gode kræfter vil bidrage til, at et frit og uafhængigt Afghanistan nu kan opstå.

Der er mange andre regionale konflikter, som desværre udvikler sig i forkert retning, og de bidrager kun alt for meget til at tegne det brogede billede i sorte, mørke nuancer. Flere af dem har vi haft i folketingssammenhæng indtil for ganske kort tid siden: Mellemøsten, Iran-Irak-krigen, problemerne i Golfen, Sydafrika og Mellemamerika.

Men der er også en masse andre regionale problemer, også omhandlet i udenrigsministerens redegørelse, som påkalder sig interesse. Jeg vil specielt fremhæve Etiopien, Eritrea og Vestsahara, måske først og fremmest Etiopien og Eritrea, fordi det minder os om noget, som var meget voldsomt fremme i den offentlige interesse for ikke ret lang tid siden: Afrika. Det er pø om pø igen trængt i baggrunden; nu er det andre ting, man interesserer sig for. Det er faktisk tragisk, fordi behovet for stadig at følge udviklingen, stadig at tænke på sulten i Afrika, ikke er forsvundet.

Dette fører mig frem til nogle bemærkninger om forholdet mellem Nord og Syd. På trods af store forhåbninger – f.eks. i forbindelse med indledningen af Nord-Syd-dialogen i Paris i begyndelsen af 1970'erne er Nord-Syd-dialogen ikke bragt ind i et væsentligt bedre forløb. Det er gældsproblemerne, det er den manglende økonomiske vækst, det er sult- og fødevarerproblemer, der stadig i uhyggelig grad præger situationen.